

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-ut 4 szám
hova az előfizetési pénzek,
hirdetések és minden a ki-
adóhivatalt érdeklő közle-
mények küldendők.

Nyitott ében egy sor
közlési díj 10 krajcár.

Hirdetések jutanyos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt. 50 kr
Negyedévre 1 frt. 25 kr

SZERESZTŐSÉG

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Hivatalos közlemény.

2554

IV. 898.

Hirdetmény.

A községi köznyelvi összejárás az 1890. évi I. t. cz. 49 §-nak rendelkezéséhez képest, az 1899 évre kötelezőleg elkészülvén, a lajstromok július hó 10-től 25-ig bezárólag alólírott jegyző hivatalos helyiségében a városházán közszemlére tételnek ki. Ez uton is figyelemzetnek, különösen az igával bíró lakosok, hogy a kiírást betekintsék és esetleges kifogásaikat bejelentsek, mert július 25-én túl felszólamlásaik figyelembe nem fognak vétetni.

Szarvason, 1898. július 9-én.

B A K A Y,
jegyző.MELIS JÁNOS,
bíró.

Beiratkozás.

A budapesti m. kir. állami felső ipar iskolába VIII. Népszínház utca 2 szám) a beiratkozás szeptember hó első napjától 5-ik napjáig tart.

Az intézetnek négy szak osztálya van, a m a gépészeti, vegyészeti, fém-, vasipar és fa ipari szakosztály.

Rendes tanulóknak felvétetnek:

a) kik a polgári iskola, gymnasium, vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatu bizonyítványt nyertek a magyar nyelvből a

számantából s algebrából a mértanból és mértani rajzból.

b) a kik az ipari szakiskolák második évfolyamán jeles eredménnyel végezték:

c) iparos segédek és mindazok, kik a megjelölt tantárgyakból a felvételi vizsgálatnál kellő készséget tanúsítanak.

A vegyészeti-, fém-, vasipari- és a faipari szakosztályba az ipar tanoncz iskola harmadik osztályát jó sikerrel végzett iparos segédek is felvétetnek, rendkívüli tanulóknak.

Általában megkívánatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szak csoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett s legalább is azon két havi nyári szünidő alatt, a mely után az ipar iskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen s ezt hatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolja.

A beiratkozásnál bemutatandó iratok: a keresztlevél, vagy születési bizonyítvány, — az elvégzett középiskolai osztályokról szóló bizonyítvány és himlő oltási bizonyítvány.

A beiratási díj egész évre 2 forint, a tandíj félévenként 10 frt.

Az ipartestület elnöksége bővebb felvilágosítással szolgál azoknak, a kik e tanfolyamra esetleg beiratkozni óhajtanak.

Szarvas, 1898. július 22.

Petróczy Károly,
e. jegyző.

Az állam mint biztosító.

Egy irtózatot szürke felhő száguldott végig az ország fölött, és száz meg száz mértföldeken végig, ahol azt a felhőt látták közeledni, és elhaladni, felhangzott a kétségbeesés jajsza. Száz mértföldek vetése oda lett, emberek száz-ezreinek kenyeré oda lett, emberek száz-ezreinek kenyeré hullott a felhőszakadás áztatta mocskos talajra — és nincs, nincs nekik helyette másik. A hol a jég pusztított, ott nem maradt mit teremtenie, jóvatenni a meleg napsugárnak, a langyos csendes esőnek. Ott a vetéssel együtt a reménység is lönkre megy, ott a pusztítást nyomon követi a nyomor.

Ti városiak, a kik annyit halltok, olvastok a nagy városok inségéről, kiket lépten-nyomon megadóztat a nagyvárosi filantrópia: tudjátok-e mi az, 10-100-200 házikókból álló falu nyomora? Olyan ez a nagyvárosi nyomorúsághoz képest, mint az éjszaka sötétsége az estehez képest. A nagyvárosok nyomorultja megtanulta a koldulást, ki tudja járni a segílyt, hisz a hol annyi a gazdag, ott akad, aki ad az éhezőknek, ott nem lehet éhen halni. De kitől kérjen, kihez forduljon a falu népe, a hol az egy tagban 100 holdas birtok termése épp úgy lönkre ment, mint az egyholdasé, a hol lekerült a napirendről az a megkülönböztetés, hogy kinek van többje, s legfőlebb csak annak a kérdésnek van létjogosultsága, hogy kinek pusztult el többje? Kihez forduljanak a nyomorultak, a kik nem tanultak nagyobb, módosabb urat megismerni a jegyzőnél és a papnál; a

TÁRCSA.

Három jó szellem.

Eütiémosz*) után fordította: L. G.

Egy ó-kori szép és tanulságos legenda az, mit most el fogok mondani.

Volt hajdan keleten három jó szellem. Neveik: Monon, Elimosz, Ariel.

A három jó szellem Hermon hegység üserdeiben lakott. Innen e hegység völgyeiből szoktak volt olykor-olykor emberalakban körutat tenni a közelebbi és távolabbi vidékeken. Jól ismerte őket a szyr nép, melynek egy része akkortájt még mindég nomád (pásztor) életet élt, — s kecske meg juhnyerésztéssel foglalkozott. Ősei (az assyrok) két fő tulajdonságát e későbbi nemzedék nem örökölte. Csendes, hiszékeny, szorgalmas emberek voltak a harcias elődök utódai.

Hermon hegység délkeleti lejtőjének egyik völgyében Run nevű törzs lakott sátrakkban. A törzs nem volt valami gazdag, mert a hozzá tartozó családok egyike és másika alig birt 40-50 darabból álló juh-és kecskenyájjal. Éppen ez okból nem tartozott a tekintélyes törzsek sorába. Szerényen megvonulva édegelt néhány — ugynevezett — sátor-faluban. Vándoratra kelni szegénysége és családjának csekély száma miatt, nem igen merészkedett. Ezért, ha olykor-olykor a családok egyike vagy másika helyett változtatott, ezt csakis a maga — alig 20-30 kilométer hosszú — völgyében tette. A helyváltoztatás rendszeren

*) Byzanti író, élt a IV-dik század elején, irt legendákat s több vallásos tartalmú éneket.

vagy tavasszal, vagy ősszel ment végbe. Az ősszel választott hely telelővé is lett.

E törzs családjának egyike — a Rammon család — 10 tagból állt, s Jéder mellett lakott három egyszerű sátorban. A család fejét Chósznak hívták. Néhány kecskén és juhon kívül a családnak nem volt sem mije. Ezek tenyésztése képezte a család egyik foglalkozását, másikat viszont a halászat, nevezet a halás folyó mellett lakván. A halászat jobb szolgálatot tett a családnak, mint a juh-és kecskenyésztés, mivel a szomszéd törzsek családai, — egyesek kivételével, — nem lakván folyó viznél, halhoz nem juthattak. Ez a körülmény kényszerítette őket egyik-másik alkalommal felkeresni az említett családot, mely azután halakért túró, vaját, tejet kapott cserébe. Jó volt ez, mert a család földterületén nem voltak fűdés mezők, mi maga után vonta a tej, vaj, túró sokszor érezhető hiányát.

A három jó szellem egy alkalommal utra kelt, hogy a Run törzs lakóit felkeresse. Utjukban eljutottak a Rammon-család területére is. Midőn Chósz sátraihoz már közel voltak, hirtelen hatalmas főrgeteg támadt, úgy estí 7-8 óra körül. Egyik villámlás a másikat érte. Az ég mintha megnyílt volna. Az erős villámcsapások megrázkódtatták a földet. Az eső nem esett, de ömlött; a szél tépett, szakgatott mindent. Csakhamar kicsapott medréből a máskor csekélyvízű Jéder. A sátrakat alig birták összetartani a lakosok; iszonyú erőfeszítésbe került, hogy el ne söpörtessenek. Zúgott, kavargott minden. A szél üvöltése versenyre kelt az ég dörgésével: hol az egyik, hol a másik hallatszott.

Ily zord időben tovaemenésről szó sem lehetett. A három jó szellem se folytatta utját, hanem szépen megvonták magukat Chósz sátrában, mely eljött vadak erősen összevarrott bőreivel volt fedve. Itt kerestek menhelyet a hallatlan zivatar elől. Találtak is. A család fő szivesen fogadta a jövevények, kik hajlékába vonultak. Vacsoráról, nyughelyről gondoskodva lett. A vacsora barna kenyérből, tejből, vajból állott. Végül még erdei vadmező tetetett az egyszerű faasztalra. Asztalkendő nem kellett, ennek helyét pótolták a fügefá szíles levelei.

Vacsora után lenyugodtak mindnyájan. Az idegen utasoknak elég kényelmes fekhelyet készített a sátor egyik oldalában a család fő neje Cholima. Az éj másik fele jól mult el. Éjjel felé egészen lecsillapván a zivatar, az ég kiderült. Nyugodt volt a természet; a csillagok gyönyörűen ragyogtak s az utolsó negyedben levő hold is feltűnt a keleti látóhatáron, a távolibb hegyek kékesszürke gerince mögöl. Minden csendes volt, csak a nagy záportól hirtelen megdagadt Jéder habjainak tompa moraja hallatszott el a sátrakig.

Igy mult el az éj másik fele. Lassan viradni kezdett. Reggeli 5 órakor az idegen utasok és a család tagjai már fenn voltak. Együtt megreggelizvén Monon oda lépett a családfőhöz, Chószhoz, s így szólt:

„Itt az idő, hogy menjünk s folytassuk körutunkat. Köszönjük a szives fogadtatást, a szeretetteljes ellátást. Hálánk kifejezésül és emlékkül ime adjuk e látszólag csekély értékű tárgyat.“

Ezzel az említett jó szellem egy furulyát adott Chósznak, ki — látva a hangszer — arcát félrevonta s ajkai gúnyos mosolyra nyíltak meg, mintha mondta volna: minek ez nekünk? van nekünk ilyen

kik eddig csak adni tudtak a koldusnak, de koldulni nem? S kitől kérjenek, a mikor mind-egyik koldussá lett? Oh, a jégverés egyenlővé teszi az embereket, -- mint a halál.

Lazas gyorsasággal dolgozzák fel a jégkárt a biztosító intézetekben s hozzávetőleg meg is lehet már határozni azt az összeget, melylyel a bebiztosított károsultakat kárpóolni fogják. Ez az összeg 10-12 millió forintot tesz ki; ennyi megtérül a módosabb gazdának és a földbíróknak, a kinek tehetségében állott a jégkar-biztosítási fölszigazott illetékeket pontosan fizetni.

De a jég nem tekintette, biztosított, vagy nem biztosított területeket pusztította el, a hova a haragos istenség rendelte. Az összes jégkár hozzávetőleges számítás szerint -- vagy 35 millió forint, inkább több, mint kevesebb. Ebből 10-12 millió megtérül, 33-25 millió tehát teljesen elveszett. S ezt a horribilis összeget leginkább a földhöz ragadt szegény emberek sanyúk, kiknek biztosításra nem telt.

Hogy segítsünk e szerencsétleneken? A társadalmi uton való segítyezés Magyarországon ilyen óriási katasztrófával szemben csak olyan, mint folyó a tengerhez képest. Itt csak a mindenható állam tehet valamicskét, mely lépten-nyomon érezeti drága voltát polgáraival.

Ugy ám, de mit ér az az adóelengedés, az a néhány százezer forintnyi, esetleg kamatmentes kölcsön? Ebből meg nem él annyi százezer ember, ebből még betevő falatra sem telik új aratásig Hát ruhara, vetőmagra miből telik? Akármilyen oldalról nézzük e sötét színekkel festett gyászos képet, azt sötétnek, gyászosnak fogjuk látni.

Pedig az államnak kötelessége volna a károsultak százezeiről gondoskodni, s ha eleve gondoskodott volna róla, ez most módjában is állna. De talán ez az irtózatos lecke most nem marad hatás nélkül az intéző körökre. Talán most belátják, hogy okvetlenül módját kell ejteni annak, hogy a jéggé vált párak ne tegyenek tönkre vármegyéket, országrészeket.

S ez a mód a kötelező biztosítás, az állami kezelés alá vont biztosítási intézmény. Bizonyára nem új ez a fogalom olvasóink előtt, de fájdalom, jelentégyi kuszált közállapotaink mellett ilyen országos csapásra van szükség, hogy ismét telmerüljön, előtérbe nyomuljon az üdvös eszme.

Valóságos kinövése a modern nemzetgazdaságnak, hogy az egész világon magánvállalatok kezében van a biztosítási intézmény s így első sorban magánérdeket szolgál csak másodsorban közérdeket. Holott az elemi csapások ellen való védekezés joggal mendható épp olyan közérdeknek, mint a közbiztonság, a közgazdaság, az igazságszolgáltatás.

Kell, el kell jönnie az időnek, midőn ez a főfontosságú nemzetgazdasági elv még az élet-

baleset- és egyéb biztosítási ágazatok terén is érvényre fog jutni.

A jelenlegi szomorú helyzet hatása alatt természetesen az állami jégkár-biztosítás eszméje kerül előtérbe s ezzel kapcsolatban a tűz- és vízkár biztosítás is. Itt minden vonalon mozgalom induljon meg.

Az állami biztosítás madártávlatból körvonalazva ilyen lenne:

Az állam biztosítja polgárait jég, tűz- és vízkár ellen: kinek ingatlan vagyona van, köteles azt bebiztosítani; a biztosítási illetékek közadok módjára hajtathatnak be; a biztosítási intézmény az egyik miniszterium ressortjába osztatik be, vagy -- s ez helyesebb is volna -- e célra külön miniszteriumot szerveznek.

Micsoda óriási előny volna a törvényhatóságilag rendezett kötelező állami biztosítás! Nemcsak a gazda nyerne vele, de nyerne az állam is milliókat és milliókat, épen úgy, mint a biztosító intézetek. S amennyiben minden földtulajdonos állampolgár fizetné az illetékeket, azok sokkal, de igen sokkal alacsonyab- bak lennének a jelenlegiekénél, melyek oly magasak, hogy a földtulajdonosok 65% a nem képes földjét bebiztosítani.

Ennek a nagy eszmének megvalósítása méltán lelkesíthet mindenkit, a ki át tudja érteni.

Vegye a megyei gazdasági egyesület, vagy a vármegye törvényhatósága kezébe a kezdeményezés zászlaját, tegye magáévá a nagy eszmét, intézzen feliratot a törvényhozáshoz, keresse meg átiratával a rokon hatóságokat: kell, hogy mindenütt lelkes partolásra találjon. Ez a nagy cél megérdemel minden telkesedést, minden fáradozást.

Jelentés.

A szarvasi evang. magyar vegyes-nemű elemi népiskola takarékpénztárának az 1897. 1898 ik tanévi eredményéről.

A lefolyt iskolai évben az ezen iskolába járt 55 növendék közül 15 vevő a Szarvason egyedül fennálló s általam 18 éven át kezelt és fentartott iskolai takarékoskötet igénybe. Pénzforgalma a következő vala: az összes új betét 156 ft és 79 kr., vagyis 313 korona és 58 fillérre szaporodott, s a múlt évről a városi takarékpénztárban további kamatozás céljából behagyott 38 ft 75 kr. azaz 77 korona és 50 fillérről, egyben pedig az összes megtakarított pénzeszköz 195 ft és 54 kr., vagyis 391 korona és 8 fillérre rugott fel.

Azonban sajnálattal kell felemlítenem, hogy eme a nemzeti közigazgatásban a pénzbeli takarékoskodásnak oldalát érintő és a meglelt emberek takarékoságának igen becses szolgáltatást tevő, emélfogva mindennemű takarékoskodásnak már az iskolában alapját megvető,

nem egy. A szellem jól látta a gúnyos mosolyt, olvasott Chósz szívében, s tovább folytatta beszédét.

„Semminek tűnik fel“ -- mondá -- „ezen emlé- kűl nyújtott ajándék, de annak értéke alig megbe- esülhető. Ilyen furulya több nem létezik, ez az egyetlen a föld kerekén. Fújjon el rajta tetszés szerinti dalt, azután a dal eljátszása alatt kívánjon bármit, az legott teljesülni fog.“

Midőn a három jó szellem eltávozott, Chósz fele- ségéhez fordulva így szólt: egy furulya -- édesem -- nem valami értékes ajándék, ezt akáresak megtart- hatták volna magoknak a jó időnek, no de azért tegyünk vele kísérletet, ha igaz-e amit mondott.“

Erre a család fő kicsinyítő tekintettel ajkaihoz tette a furulyát és egy dalt fújt el rajta. Fúvás közben ezt gondolta: bár csak láthatnák az asztalon fehé- kenye- ret, kalácsot, azután egy tál finom peccsenyét és egy palacska erős szinbort.

Amint olvégezte a furulyázást, menten ott termet az asztalon mindaz, amit szíve kívánt. Most meggyő- ződött arról, hogy az ajándékozott egyszerű pásztor furulya csodatevő hangszor.

E meggyőződésében megerősítették a további kísérletek is, melyek mind, egytől-egyig, fényesen síke- rültek. Más alkalommal mikor furulyázott azt kívánta, hogy szántóföldjén számos gulyái, nagy juh- és kecske nyájai legyenek. Elvégezvén a furulyázást, nagy csodá- latára ott terült el előtte nagy kiterjedésű füdus mező- ség, azon legelésző nyájak csodás nagy sokasága. El

volt lüvvölve e látás áhal. De -- gondola magában -- ily gazdag létemre csak nem lakhatom e szegényes sátorban; elővette harmadszor is a csodás furulyát s egy dalt fuvott el rajta ismét. Alig hogy vége volt a játéknak, ime a szerény sátor helyén gyönyörű kert közepette fényes palota állt. Most csakugyan nagy úr lett gazdag és hatalmas, ki drága ruhában járt családja tagjaival együtt.

Igy tartott ez jó ideig. A furulya becses lett. Valahányszor az új birtokos megfújta a hangszert, mindamyszor meglelt, a mit kíván. Eenyire boldog lévén elhatározta magában, hogy nagy vendégséget szerez. Szerzett is néhány nap mulván. Egybegyűltek a szomszéd törzsek vagyonszobos családai. Nagyszerű lakoma volt az. Számos szolgálta fel étkezés közben a vendégeket. Finom ételekben és italokban nem volt hiány. Zeneszék is jöttek s húzták a vig dalokat egymásután. A legszelesebb kedv közepette eljöttek a vidék szegényei is abban a reményben, hogy a drága ételből s italokból nekik is kijut valami maradék. Kértek, esengtek a fényes előcsarnokban állva. Mikor a gazdag és dözsölő házi gazda hallotta esengő szavukat, ráparancsolt szolgálóira, hogy üzzék tova az alkalmatlan jövevényeket, ne zavarja rimánkodó hang- juk a vig vendégek jó kedvét.

No ennek a hire azután messzire terjedt el, A három jó szellem is tudomást vett a Jéder mellett törtétekről. Messze voltak, de visszafordultak azon tájra, hol Run törzs gazdaggá lett családja lakott. Mint

igen becses intézmény általánosságban csak dicséretre, eddig-él mondom semmi egyéb- re pusztán csak dicséretre méltatott: más külön- ben pedig folytonosan csak nagy közönynyel és kicsinyléssel mallóztatott, teljes felkarolásra s tovatérjesztésre, sem a szülőktől, sem pedig más illetékes egyénektől, érdemesnek nem tar- tatott!

Tagadhatatlan tény az azonban végre is, hogy a filléreiket hangya szorgalommal gyűj- tögetett iskolás gyermekeknek nem volt valami szembeszökő óriási nagy anyagi hasznuk az iskolai takarékoskodásból s ettől pénzükből azért, mivel a belevés után legtöbbje csakha- mar volt kényszerülve betett pénzét különféle szükséges dolgok, mint az iskolai szerek, ruhá- zat s egyébfelék fedezésére kizsedegetni! Azon- ban nem csekély és bizonynyal nem megvetni való, sőt kiszámíthatlan erkölcsi hasznat ered- ményező minden egyes belevő gyermeknek az ily iskolai takarékoskodásban gyakoroltatás, habár nem is fő feladata az az iskolának! Mert hiszen a kora ifjúságban elvetett takaré- koskodásnak piczinke magja az idők folyamán a családban megélhetésnek s ebből következe- tesen kifakadózó megelégedésnek áldást és örömeiket létrehozó, remény szerint emirad- hatlan nagyszerű gyümölcsöknek megtermésével és megérlelésével biztat!

A mely dolgok bizonyos bekövetkezésének előjeleként már is észlelhető azon öröm, sőt némi hálanylánításból is, mely tapasztalható akkor a midőn az egész betett összeg kivéve alkalmával a kivehetőség igazosa okiért a szülők beleegyezési aláírásával ellátott egyes betétekről szóló igazolvány-ívecskék benyújtat- nak s az összegyűjtött pénz felvételik.

Kár, hogy a mutatkozó jelekből ítélve, ezen minden tekintetben hasznos intézménynek is a nevezetes férfiak, kiket csak holtuk után szokás dicsőíteni, sorsára kell jutnia! Lehet, hogy majd ezen intézmény is az ő felhagyása- val fog őt méltán megillető igazi elismerésben igazán részesülni!

En kitaró büszséggel, teljes odaadással, lelki- ismeretesen s nagy buzgalommal vezettem min- denkor ezen az emberiségre nézve üdvös intéz- mény ügyeit, míg végre egy elerőtlenedett, a munka, kor- és irtalmat nem ismerő vaksors csapásai által testileg elerőtlenedett, 74 éves ággyastyan létemre, mi tagadás benne, egyéb kötelességszerű terhes munkám mellett, ezen nekem mihasznót sem hajtó, csak végtelen kellemetlenséget szülő, önkéntes erőlködésbe belefáradva, úgy is egyedül csak a gyermek- nevelésbeni buzgólkodásom által lévén abbi belesarkallatva, lezárom az isk. tak. pénztárt és felhagyok a további gyakorlatilag üzőtt takarékoskásra való oktatóással, azon forró óhí- j-tásom mellett: vajha új, friss erőkkel ellátott számos kartársaim közül többen, vagy legalább

koldusok jelentek meg s beléptek a nagy kastély udva- rára, személyesen akarván meggyőződni a hallottakról. A kastély ura éppen kinézett az egyik terem ablakán. Észrehevén, hogy az épület bejárójához közelitettek, előszóllította egyik főszolgáját, kinek parancsot adott, hogy a nyomorékokra eresszék az ebeket. Parancsa teljesítve lett. A neki vadult ebek megröhták a sze- gény koldusokat. Kettőt ezek közül meg is sértettek minek következtében azután kényszerítve voltak távozni. Távoztak is, de azon elhatározással, hogy a nagy bűnöst példásan megfenyítik.

Rövid idő mulván a három jó szellem valóban visszatért, de a korábbi alakban Chósz azonnal rájók ismert szívélyesen fogadta őket. Szertelenül hálálkodott a csodatevő ajándékért, azután meghagyta a kísérété- ben volt szolgálóknak, hogy a vendégek kitünő ellátásá- ról gondoskodva legyen.

„Köszönjük,“ -- mondá Monen szárazon, -- „nincs arra szükségünk.“

„Ne fáraszad magadat, ember,“ -- „szólt erős hangon Elimász, -- „mit sem fogadunk el oly embertől mint te vagy.“

„Fenyíteni jöttünk! -- szívtelen ember.“

Igy kiáltott fel Ariel, aztán elővont kebeléből egy másik furulyát, átadta Chósznak hogy fújjon bels. Chósz megfújta a hangszert, mire a palota, a pompás liget és a három szent eltűntek örökre. A szívtelen ember ismét szegény lett.

egy vállalkozni az általam elejtett ügynek, hogy e téren utódom legyen, felkarolására s a hasznosnak bizonyult isk. takarékos-intézmény ki-meg felnyitására.

Nemcsak reményem, de meggyőződés biztossággal hiszem is, hogy az erre vállalkozó, pályatársamnak okvetlenül inkább sikerülend eme a nemzeti népnevelésnek egyik parányi tényezőjét nemcsak hivatásos megszilárdítása által új erőteljesebb életre ébreszteni, hanem azt teljesen dus virágzásba juttatva a család, egyház, hon s emberiség javára — a végtelen jószág s kifogyhatlan kegyelmi mennyei Atyának dicső égére valóságos érett gyümölcsöz-tetendő. A vállalkosától meg nem rettenőt vezéreljék e jelmondatok:

„Fillérből lesz a korona“!

„Takarékos gyermekből nem lesz pazar ember!“
Mocskónyi A.

Ujdonságok.

— **Bizottsági ülés.** A helybeli főgymnasium felügyelő testületének kis bizottsága tegnap d. u. tartotta ülését Mikolay Mihály felügyelő elnöke mellett. Ez ülésnek egyik legfontosabb tárgyát annak megá-lapítása képezte, mimódon töltsék be a megfresedett vallásnári állás. Azonkívül az alumneum kezelésére vonatkozó szabályzatot, s a jövő évi költségvetést tárgyalta a bizottság.

— **Közügylés.** A helybeli polgári leányiskolában f. hó 23-ára volt összehívva az évzáró közgyűlés, melyet azonban el kellett halasztani, amennyiben a tagok nem gyűltek össze határozatképes számmal.

— **Köszönet nyilváníítás.** A szarvasi ág. hitvall. egyház jul. 18-án tartott presbyteri gyűlésen B á n y György egyháztagnak azon kegyes adományért, hogy az egyháznak az ő templom körüli aszfaltozás költségeinek fedezésére 800 forintot adott, köszönetét nyilvánította s az egyház iránti szeretet nyilváníítását jegyző-könyvileg is megörökítette.

— **Kézre került tolvaj.** A kondorosi betörésről írtuk, hogy azt Füst Farkas szakácsnéja követte el belülről, a kit még mult szombaton elfogtak. Árulója egy levél volt, melyet a tett színhelyére akart csem-pészni s melyben a vizsgálatot a „betörő“ nevében megtevésztetni kívánta. A levelet a károsult tanonca ragadta el a szakácsné kezéből és annak tartalma elárulta a tettést. Hartmann Ignác őrsparancsnok azonnal vallatóra fogta a szakácsné, a ki mindent bevallott és átadta a szalmazsákba rejtett 800 forintot. Az asszonyt azonnal letartóztatták.

— **Színészet.** Kondorosi Nagy Ferencz szin-társulata már ket hét óta működik. A társulat sok jó erőből s összesen 14 tagból áll. Előadták: Paraszt kisasszonyt, a Beesteleneket, a Czigányt, a Vén bakancsost stbbi. Szombaton Trilby ma vasárnap Niobe kerül színre. Jelesebb szereplők az igazgató páron kívül: Nagy Jolán, Váradyné, Féber Ilon, Kissné, Petrené. A férfiak közül: Kiss Sándor, Váradyné Jenő, Endrődi, Petre, Marosi. A kondorosi közönség eddigi szokásához híven eléggé pártolja az igyekező társu-latot.

— **Szarvasi színház.** B á n y á s z János a szin-ház építője mindent elkövet, hogy a színházat augusztus végére elkészítse, s ha valami rendkívüli akadály nem merül fel, ugy a színház a mondott időre kész is fog lenni, ugy hogy a hozzánk jövő H a l m a y Imre szin-társulata azt még az ősszel meg is nyithatja. Ez alkalommal nem lesz érdektelen, sőt közönségünknek vélünk szolgálatot tenni ha közöljük a Gyulán megjelenő „Békés“ című laptársunknak Halmay Imre és társulatról írt kritikáját. Laptársunk a többek közt a következőket írja Halmay szin-társulatról: „A közönség és kritika egyaránt nem térhet ki Halmayéknak önkénytelen jövő összehasonlítása elől a pár hét előtt itt idéző L e s z k a y-féle társulattal. És ez az összehasonlítás nem válik Halmay társulatának hátrányára. Sőt valóságos csoda számba vehető, hogy akkor, a midőn a vidéki társulatok mindegyikében a fővárosi új színházak felállítását következtében bizonyos hanyatlás észlelhető, Halmay társulata ugy a sziai erők, mint a társulat gazdasági erejét kifejező külső előállítás tekintetében mult évi itt léte óta egy lépéssel előre haladt. Határozottan előnye pedig Halmayéknak első énekes-nőjük kiválósága és azon körülmény, hogy lehetőleg nagyra épített színpadon sok szép díszlettel mutatják be darabjaikat, míg az aradi társulat korrekci előadásai sokat veszítettek a színpad kicsinyisége és az Aradról közvetlenül Kassára szállított díszletek hiánya miatt.“ Midőn ezt közöljük ama reményünknek aduak kifeje-zést, hogy a hozzánk jövő szin-társulat közönségünk igényeit ki fogja elégíteni s ugy a közönség, mint az igazgató meg lesz elégedve az idej szini évad eredményével.

— **Verekedés.** Ma egy hete a Wéber-féle vendéglő egyik termében a legszebben és esendesen mulatozott egy kompánia, csak mikor a második hordó sör is megtette a hatását kezdtek hangosabban társalogni és danolgatni, mikor pedig egy ellenfél — akit állítólag az oda jövetel előtt máshelyen meglinheltek — jött oda, hozzá fogtak a dulakodáshoz és pofokodáshoz, nagy lármát csapva magukra vonták az utczán járók figyelmét is. Az oda érkezett esendőrök röviden végeztek volna a garázdálkodókkal, ha ebben a rendőrhátóság nem avatkozik bele. Kár volt pedig a rendőrhátóságnek beavatkozni, a esendőségnek az eljárását humanitásból megakadályozni, mert olyan garázda ember, mint az volt, csakugyan megérdemelte volna az elzárást, hogy a békés polgárok szórakozását ne zavarja és a vendéglősnek az üzletét ne rontsa. Ily eljárás mellett csak szarvakat növesztenek azoknak, a kik amúgy is nem sokat szeretnek adni a törvényre és annak végrehajtó közegére.

— **Panasz majálstartásért.** A külső iskolák két tanítója növekedékeiknek annak idején majálst rendezték, és az ügyesfélehez nem szokott künlakó polgártársaink egyik-másika bepanaszolta a tanítókat, mert az iskolateremben botránkozottat mulatságot rendeztek. A panasz nem bírt ugyan semmi alappal, de hát majd napfnyre jön az igazság a vizsgálatnál mely az illető panaszok és a tanítók kihallgatásával el lett rendelve.

— **Kert vizsgálat.** Seyler megyei kert felügyelő a mult héten vizsgálta meg a városi népkertet. A fel-ügyelő az előjárás előtt teljes elismerését fejezte ki Kr e p s z Zoltán városi kertésznek, hogy a reá bizott kertet oly szakavatottan kezeli, hogy az bármely nagy városnak is díszeje válna.

— **Nyilvános s.ámadás.** A békésmegyei egyetemi ifjak mulatsága anyagilag is fényesen sikerült. A siker előmozdításához nagyobb összeggel járult Mikolay Mihály kir. közjegyző úr a mulatság díszelője, ki is e célra 30 forint adományozott és Dr. Sziráczky János úr, ki 5 forintot adott. A mulatság összes bevétele 203 frt 50 kr, összes kiadása 123 frt 50 kr. volt. Maradt tehát tiszta jövedelem 80 frt, mely összeg a kör pénz-tárosának beüldetett. Felülfizettek a mulatságon a következők: Gróf Csáky Albin 10 frttal, Gróf Uiberacker Ottóné és öz. Nikodém Jánosné (Arad) 5-5 frttal. Dr. Mázor Elemér 4 frttal, Balla Sándor és Chovan Károly 2 frt 50-2 frt 50 krral. Benka Gyula, Dr. Glasner Adolf, Lusztig Miksa 2-2 frttal. Dr. Takács Iz-ó, Huszerl Sándor, Ponyiczky Máté, Róthy Sándor, Darabos Sándor, Brusznyczyk Pál, Králík Pál 1-1 frttal, Lászlófi László, Schvarecz Gyula, Robicsék Sándor, Liszka Gyula, Liszka Nándor, Dr. Belopotoczky György, Schiff Jenő, Lusztig Sándor, Ungár Jónás, O'áh Miklós, Sziráczky Gyula, Huszerl Mihály, öz. Neu Emánuelné, Maresek György, Grósz Ármán, Dr. Salacz O-zkár és Kazinczy Kamilló 50-50 krral. Fogadják a t. felülfizetők ezuton is a kör köszönetét.

— **Beküldetett.** T. Szerkesztő Úr! Becses lap-jának julius 17-iki számában „Polgári iskola és drágasági pótlék“ cím alatt egy cikk jelent meg, melyre engedelmével néhány megjegyzést bátor-kodom tenni. A cikk írója — talán meg is tudnám nevezni — nagyon nagy csalódásban van ha azt hiszi, hogy a polg. iskola tanító testülete azért kért drágasági pótlékot, mert ezzel fáradozását akarta elismertetni és megjutalmaztatni. Az elismerést önértetes ember nem szokta kérni és nem abban keresi az elismerést, hogy pénzzel jutalmazták. Elismerés a szülők jó indulata, jutalom tanítványaik szeretete. Szent meggyőződésem az, hogy a szülők nem is fogják a tanítónők által kért drágasági pótlékot ugy tekinteni, mint a cikk t. írója. Azt hiszem mindenki érezte ez évben a nagy drága-ságnak terheit és érezték különösen azok, kik egészen a piacra vannak utalva, így aztán nagyon is érthető, hogy miért kell az 550 és 650 frtos fizetések mellett a drágasági pótlék. Ugyan kérem, ne menjünk messzire, csak megyénkben tekintünk szét, találunk-e még egy második iskolát hol így fizetik a polg. isk. tanítókat? Az államnál 14-15 évi szolgálat után 1400 frtos már a fizetés, nálunk pedig akor is 650 frt. De a mi polg. leányiskolánk tanító testülete nem zúgolódik, hisz ismeri a társulat viszonyait, igyekszik igényeit mentül kevesebbre szabni; igyekszik társadalmi uton megszerezni a tanítási eszközök beszerzé-sére szükséges pénzt, ugy, hogy ilyen kiadásoktól teljesen megkímélte a társulatot és tudja azt is, hogy nem a jó akaratot mulik, hogy nines jobb fizetése a tanítóknak. A társulat a multban is, ha tehető és szükségét látta nem egyszer adott pótlékot a tanítónők-nek, ugy bizonytal most is — tekintettel a nehéz megélhetési viszonyokra — nem fogja azt megtagadni. A mi pedig a cikk írójának azt az óhaját illeti, hogy inkább új tantermekről gondoskodjanak, az na-gyon helyes eszme, sőt szükséges volna minden tekin-tetben, de van erre más mód: ne csak üssük mindég

az iskolát és annak tanító testületét, de egyesült erővel törekedjünk arra, hogy városunk leánynevelésének o fontos tényezőjét: a polg. leányiskolát vagy az állam, vagy a város vegye át és akkor majd segítve lesz minden bajon.

Közöljük a fenti sorokat és hogy a beküldő a cikkirő megnevezését illetőleg ne legyen kénytelen soká találgatni, kijelentjük, hogy a neheztelt megjegy-zés koczkaztatója a szerkesztőség egyik tagja volt. Tet-tük ezt kötelességünknek megfelelően a közügy érdeké-ben és nem azzal a célzattal a mint azt a beküldő véli és félre magyarázza. Felette nagy csalódásban és tévedésben van felőlünk akár a tantestület iránt érzett indulatun-kat, akár a drágasági pótlék kérelmezésének, nem különben az önérteteség értelmezését és felfogását illetőleg. A tanügy és annak munkásai iránt lapunk alapítása óta tanúsított magatartásunk bizonyosága az azok érdekei iránti jó indulatunknak. Ha csak szük-ségét láttuk, az ügy érdekében mindannyiszor fölünk telhető legjobb akarral emeltük fel szavunkat, igye-keztünk annak hasznára lenni, annak érdekeit előmoz-dítani. Igaz, hogy ilyenkor soha sem nézünk egyesek érdekeire hanem a helyzet és a körülmények figye-lemben tartása mellett oda igyekeztünk, hogy a lehető legnagyobb igazság szerete tel a közügyet szolgáljuk. És ha eljárásunkat valaki félreértésből magára nézve sértőnek találja, vagy az ügyre nézve rosakaratot magyaráz belőle, sajnáljuk, de nem tehetünk róla. Ha valaki állításunk ellenkezőjéről meggyőz, fejt hajtunk s kalapot emelünk előtte. Így áll a dolog a koczka-ztatott megjegyzéssel is. A mikor az illetékes Főnök figyelmét a jelzett körülményre hívtuk fel, nem a tantestület megérdemelt jutalmazása ellen agítalunk, hanem ismerve az intézet szervezetét, vezetését, anyagi körülményeit s evvel szemben a szülőkkel, a községgel és az állammal mint fentartókkal fenálló kötelezettségeit, nem helyeseljük az eljárást, hogy épeu az, akinek legjobban kellene ismernie az anyagi körülményeket, oly információt ad a választmányának, hogy a kérel-mezők kívánsága teljesíthető, holott a számvizsgálatnál kitünt, hogy a nagy maradványnak mutatkozott összeg tulajdonképen nem maradvány, amennyiben azt az előbbség az alapítványok visszafizetésére kell hogy fordítsa és kötelességének tudatában teszi is, és hogy a maradványnak hagyott összeg nem oly brillians summa, a mellyel a kérelmezők kívánsága azok méltányos jutalmazásául teljesíthető lenne. A választmány a kapott információra nem ugyan az ajánlott módon és osztályozással, hogy egyiknek nagyobb, másiknak kisebb összeg adassék, egyhangulag pártolólóg ajánlja a közgyűlésnek a kérelmezést és mi hisszük, hogy a közgyűlés, a mint azt a multban is tette, nem törődve avval, a mihez senkinek semmi köze, hogy ki hogyan és honnan él és hogy az állam hasonló intézeteiben miként díjaztatnak a tanerők, a kérelmezők munkássága iránti elismeréséről és jutalmazásául egyhangu határo-zattal megszavazza a kért drágasági pótlékot, csak álljon rendelkezésre a kívánt összeg. De azt ez idő szerint a legjobb akarat mellett sem teheti, ha csak a kívánt összeget — a jobb jövő reményében köcsön nem venné. Így állván a dolog, biztosíthatjuk a beküld-őt, hogy neki sem esett volna jobban a megszavazott összeg, mint nekünk azt látni, hogy a munkás meg-kapja a megérdemelt jutalmat és mind a mellett, hogy habár „az önértetes ember nem is szokta kérni az elismerést“ a drágasági pótlék mégis a kérelmezők munkássága, fáradozása iránti elismerés és jutalmazás lenne. Eltekintve attól, hogy a tanerők mily önfe-ládozással igyekeznek a társulat érdekeit előmozdítani s hogy mi az ő fáradozásaikkal szemben kicsinyléssel és igazságtalansággal viseltetünk, a tanintézetet és a tan-tesztületet ütjük, a mi ugyan nem felel meg a való-ságnak, a felvetett és a beküldő által is helyeselt eszmét illetőleg miután ismerjük a társulatnak az 1000 frtnyi segély kérelmezése alkalmával tett ígértét és a képviselő testületnek ide vonatkozó határozatában fog-lalt feltételeit és kikötését, méltányolva mások fárado-zását, kötelességünket megteszük a jövőben is, még akkor is, ha e tekintetben bárki is velünk egyetértőleg fáradni nem volna hajlandó. A közügy érdekében véleményünket mindig a legjobb akarral és fölünk telhető legnagyobb igazságszeretettel nyilvánítjuk. Ezt tettük a multban s ezt tesszük a jövőben. Ennyit kívántunk megjegyezni a közleményre, fentartva ma-gunknak mindig a szabad vélemény nyilvánítást és hozzászólást a polgári leányiskola ügyeihez éppen ugy mint egyéb másokhoz.

— **Táncmulatság.** A helybeli kereskedő ifjuság aug. 20-án Szent István napján táncmulatságot rendez, melyre a meghívók jövő héten küldetnek szét.

Felelős szerkesztő:

S Z I K E S A N T A L.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya.

Borszék.

Gyógyfürdő Erdélyben Csikmegyében a fenyvesek hazájában. Fürdőidény tartama június 15-től szeptember 15 ig. Utazás Szász-Régenig vasuton onnan a fürdő igazgatóság által szubvenczionált gyors kocsikon. E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós Görög** vállalkozónál. Szász Régen : Déli utirány: Brassó Csik Szereda vasuton, onnankocsin. A borszéki borviz a savanyuvizek királya : megrendelhető Igazgatóságnál Borszék. Kapható mindenütt.

(Szarvason Kmetz Mihály és Harmati J. uraknál.)

Fürdőre, borvizüzletre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, árjegyzékkel szolgál a fürdő üzlet igazgatósága Borszék.

Posta, távirat helyben.

A világ minden tárlatán első kitüntetést nyert.

Miléniumi nagy éremmel is kitüntetve

Megrendelhető : Igazgatóság Borszék.

5288/98. ikt.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a szarvasi kir. járásbíró-ság 1898. évi Ó. I. 12/1 számú végzésével néhai **Kutka Elek** hagyatékához tartozó ingóságok elárverezésével bizattam meg.

Megbízatom folytán az árverést 1898. július 27-én d. u. 3 órakor az 1119 népszámú háznál fogom megtartani, miről az érdeklődőket azzal értesitem, hogy az ingóságok készpénzfizetés mellett adatnak el.

Szarvas, 1898 július 21-én.

SALACZ JÓZSEF,
jegyző.

Cséplés idényre

zsákkölcson üzletemet 5000 darab uj gabona-zsákkal nagyobbitottam.

Kérem a t. gazdaközönséget cséplés idényre kölcson zsák szükségletét nálam fedezni.

Ugy szinte csépléshez mindennemű kül- és belföldi **KÖSZENEKET** a legolcsóbb árak mellett állandóan raktáron tartok.

BUK ADOLF,
tüzifa és kőszén kereskedő
zsákkölcsonzó üzlete.

Szarvason piac-tér.

4164 - 1898 ikt.

A szarvasi járás főszolgabirjától.

Pályázati hirdetmény.

Békésvármegye szarvasi járásához tartozó Békés-Szent-András községben a községi **állatorvosi állás** elhalálozás folytán megüresedvén, ezen állás betöltése céljából pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodvényaikat hozzám folyó évi aug. 12-ig beadják.

A választás f. évi augusztus 13-án d. u. 3 órakor fog Szent-András község házában megtartatni.

Ezen állás javadalmazása évi 300 frt készpénz fizetés, mely fizetés azonban a vm. törvényh. bizottság jóváhagyásának reményében a községi képviselő testület által 31/1898 sz. a. 400 frtra emeltetett fel.

A látogatási díjak a jelenleg érvényben levő szabályrendelet szerint a következők:

a., a községben egy beteg jószág egyszeri látogatása	
éjjel nappal	30 kr.
b., a tanyákon	50 "
fuvar és	
c., érvágás a látogatási díjon kívül még	20 "
d., lóherélés	1 frt —
e., legelőre hajtandó minden jószág vizsgálása	05 "
f., minden levágandó nagy marha vizsgálása	10 "
g., sertés, birka, borjú, bárány levágatásánál	03 "
h., a bizonyítványok kiállításáért állategészség ügyben	1 frt —

mely összeget a felek tartoznak fizetni.

Szarvas, 1898. évi július hó 6-án.

KRCSMÁRIK, főszolgabiró.

Láttá
ön már a magyar
FLIEGENDE BLATTERT
a
„PILLANGÓ”
című
lapot ??
Minden
kávéházban,
kasinóban
vendéglőben
megtekinthető.
Mutatványt ingyen küld a kiadóhivatal
Budapest,
VI., Teréz-körut 35.
Előfizetési ára : 3 hónapra 1 frt.

FÖGYMNASIUMI VIII. oszt.
tanuló (ki kereskedelmi
akadémiai érettséggel is
rendelkezik) *correpeti-*
torúl ajánlkozik 1-2
elemi iskolai vagy algym-
nasiumi tanuló mellé.
Ugyanez jómódú családnál teljes ellátást keres.
Megkeresések a kiadóhivatalban megtudandó címhez intézendők.